

Direktoratet For Strålevern Og Atomsikkerhet
Postboks 329 Skøyen
0213 OSLO

Deres ref.:

Vår ref.:

25/8974/25/143882/HEBR

Dato:

09.07.2025

Høringssvar fra Bærum kommune - innstramming i solariregelverket

Vi viser til høringsnotatet datert 30. april 2025 vedrørende forslag til endringer i strålevernloven og strålevernforskriften, med mål om å redusere forekomsten av hudkreft gjennom strengere regulering av solarievirksomheter.

Bærum kommune støtter intensjonen bak forslaget og deler bekymringen knyttet til helserisiko ved bruk av solarium, særlig blant unge. Bærum kommune er positive til strengere regulering av solariregelverket.

Samtidig vil vi understreke behovet for støtte og ressurser til kommunene for å sikre god implementering av forslagene.

Nedenfor følger våre innspill til enkelte av de foreslåtte innstrammingene i solariregelverket.

Forbud mot reklame for solarier

Kommunen støtter forslaget om reklameforbud for solarier, og mener dette er et viktig folkehelseiltak. Kommunen vil imidlertid påpeke at det er hensiktsmessig å få klart frem hva som er kommunens ansvar og hva som er DSA sitt ansvar enten i forarbeidene eller i selve lovbestemmelsen. For eksempel bør det komme frem dersom kommunen har ansvar for å følge opp reklame i lokal media og eller for eksempel senterreklame. Erfaringer fra tilsyn med alkoholloven tilsier at det kan være ganske omfattende arbeid.

Stansing av solarievirksomheter ved brudd på alderskontrollkravet

Direktoratet for strålevern og atomberedskap (DSA), mener at det er behov for en klar hjemmel som gir tilsynsmyndighetene (kommunen) mulighet til å umiddelbart stanse virksomheter som bryter regelverket.

Hjemmel for å stanse solarievirksomheter ved brudd på alderskontrollen vil etter DSAs vurdering sørge for at færre personer under 18 år får tilgang til solarier. En bestemmelse om stansing vil i seg selv kunne virke preventivt og få virksomheter til å sørge for en tilstrekkelig alderskontroll.

Postadresse:
Postboks 700
1304 SANDVIKA
E-post: post@baerum.kommune.no

Besøksadresse:
Rådhusetorget 4

Org. nr:
Bank:
Telefon:

KLART SPRÅK?
Hjelp oss å bli bedre:
klartsprak@baerum.kommune.no

Bærum kommune støtter forslaget og intensjonen bak bestemmelsen ut fra et folkehelseperspektiv. Likevel stilles det spørsmål til fremgangsmåten ved bruk av stansing og om det strider mot rettssikkerhetsprinsippene som ligger i forvaltningsloven.

Videre er bestemmelsen formulert som en «kan»-bestemmelse. At det er formulert slik gir rom for vurdering og kan innebære en mulighet for forskjellsbehandling mellom kommuner. Direktoratet bør avklare om dette skal være opp til kommunens skjønnsutøvelse, eller om det i slike tilfeller alltid skal iverksettes stenging.

Kommunene har tilsynsansvar på en rekke områder, herunder virksomheter som omfattes av folkehelseloven. I mange tilfeller opplever kommunen mangel på effektive virkemidler og at oppfølging av avvik og brudd på bestemmelser drar ut i tid og krever mye ressurser å følge opp. Innføring av hjemmel til å stanse virksomheter som følge av brudd på aldersbestemmelsen, vil føre til effektive tilsyn og det vil også føre til mer forutsigbart og samordnet tilsyn på tvers av kommunegrensene, men dette forutsetter er tydeligere bestemmelser som ikke innebærer rom for skjønsmessige vurderinger.

Bruk av eID ved adgangskontroll eventuelt betjeningskrav

DSA skriver at tilsynskampanjen (fra 2022) viste at det er utfordringer med å kunne avdekke mangler ved alderskontrollsystemene og informasjon til kunde. Bærum kommune deltok i kampanjen og har tilsvarende erfaring. Kommunen støtter forslag om å innføre strengere adgangskontroll enten ved betjeningskrav eller ved bruk av eID.

Forslag om at brudd på strålevernforskriften skal kunne sanksjoneres med overtredelsesgebyr.

Innføring av mulighet til å gi overtredelsesgebyr gir DSA og kommunene mulighet til å ta i bruk overtredelsesgebyr som sanksjonsmiddel bl.a. overfor den som overtrer solariumsbestemmelsene i strålevernforskriften. Innføringen er ment å ha en preventiv virkning og skal bidra til en mer effektiv håndheving av solariregelverket. Innføring av overtredelsesgebyr som sanksjonsmulighet støttes.

Kommunene har tilsynsansvar på en rekke områder, herunder folkehelseloven. I mange tilfeller opplever kommunen mangel på effektive virkemidler og at oppfølging av avvik og brudd på bestemmelser drar ut i tid og krever mye ressurser å følge opp. Bærum kommune vurderer at innføring av overtredelsesgebyr vil føre til effektive tilsyn og mer forutsigbart og samordnet tilsyn på tvers av kommunegrensene. Det forutsettes at overtredelsesgebyr kommunen utsteder tilfaller kommunen.

Tilsynsavgift og plikt for kommuner å til å føre tilsyn med solarievirksomheter

DSA foreslår å innføre en tilsynsavgift og plikt for kommunen å føre tilsyn med solarievirksomheter. Tilsynsavgift er pekt på som avgjørende for å kunne ansette tilstrekkelig med tilsynspersonell i kommunen. Når det gjelder frekvens på tilsynet, har DSA erfart at dette varierer fra kommune til kommune.

En del kommuner har foretatt en risikovurdering som anbefaler planlagte tilsyn ved solarievirksomhetene hvert tredje år. DSA mener at dette som utgangspunkt kan være en hensiktsmessig frekvens på tilsynene, men vil ikke foreslå noen forskriftsfestet

tilsynsfrekvens da kommunene er nærmest til å foreta en hensiktsmessig risikovurdering ut ifra lokale forhold.

Bærum kommune støtter i utgangspunktet forslaget om å innføre tilsynsavgift og plikt for kommunen å føre tilsyn med solarier. Kommunen vil samtidig vise til folkehelselovens § 9 og forskrift om miljørettet helsevern § 4, som innebærer at kommunen etter dette regelverket allerede har en plikt å føre tilsyn med solarier. I forskrift om miljørettet helsevern § 4 står det videre at kommunen skal prioritere sin tilsynsvirksomhet etter en «vurdering av helserisiko».

I følge forslaget skal kommunen føre tilsyn så ofte som «behovet tilsier», samtidig som det i høringsnotatet står at hvert tredje år anses som passende frekvens.

Formuleringen i selve bestemmelsen er vag og kommunen oppfatter at en slik formulering i verste fall kan undergrave selve bestemmelsen om tilsynsplikt.

I tobakkskadeloven og alkoholloven, som det blir vist til flere steder i høringsnotatet, er det stilt krav om årlig tilsyn. Dersom bestemmelsen om tilsynsplikt i solarierregelverket skal føre til flere tilsyn med solarier bør det stilles krav til tilsynsfrekvens. Kommunen vil likevel ha mulighet til selv å vurdere formen og omfanget på tilsynet utfra lokale forhold.

Bærum kommune vil understreke at for å kunne gjennomføre tilsyn med solarier (og andre virksomheter etter folkehelseloven), er det i tillegg til tilsynsavgift, minst like viktig å sikre tilsynskompetanse og ressurser nok i kommunen til å gjennomføre slike tilsyn på en systematisk, effektiv og forsvarlig måte. Det kan for eksempel være gjennom opplæring i tilsynsmetodikk i regi av statlig myndigheter, et statlig finansiert tilsynssystem som kommunene kan bruke, og gjennom samordnede nasjonale tilsynskampanjer.

Med hilsen

Marita Kolstrøm
kommunalsjef Helse

Helene Brandshaug
spesialrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent og trenger derfor ikke signatur